

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Kfv.I.35.218/2017/9.

A tanács tagjai: Dr. Hajnal Péter tanácselnök és előadó bíró; Dr. Heinemann Csilla bíró; Huszárné dr. Oláh Éva bíró

A felperes: felperes neve

A felperes képviselője: Dr. Bugár Zsolt ügyvéd

Az alperes: alperes neve (alperes címe)

Az alperes képviselője: Dr. Vámos Ildikó jogtanácsos

A per tárgya: illetékügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A felülvizsgálati kérelem sorszáma: 9.

A felülvizsgálni kért jogerős határozat: a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 13.K.32.281/2016/7. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 13.K.32.281/2016/7. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes a P. Kft.-vel (a továbbiakban: Eladó) 2006. január 20-án kötött adásvételi szerződés (a továbbiakban: Szerződés) alapján - K. I. és K. I-né haszonélvezeti jogának bejegyzésével egyidejűleg - a 28676/0/A/47 hrsz.-ú ingatlan (a továbbiakban: Ingatlan) tulajdonjogát megszerezte. A felek a Szerződést 2007. február 26-án - a haszonélvezeti jog vonatkozásában - módosították.
- [2] A Szerződés alapján az elsőfokú illetékhatalóság (Főpolgármesteri Kormányhivatal Fővárosi Illetékhivatala) 2006. június 27-én kelt

310213-01-2006 ügyszámú fizetési meghagyásával a felperest 441.000 forint illeték - ezen belül 441.000 forint illetékelőleg - megfizetésére kötelezte. A Szerződés módosítását követően a felperes az előírt illeték módosítását kérte, amelynek az elsőfokú illetékhatalóság (APEH Közép-magyarországi Regionális Igazgatósága) 5024931066 iktatószámú határozatával helyt adott. Az előírt illetéket 630.000 forintra - ezen belül az előírt illetékelőleget 630.000 forintra - emelte fel, és egyúttal elrendelte a különbözetként mutatkozó 189.000 forint illetékelőleg pótelőírását helyesbítés címén. A felperes az előírt illetékelőlegeket 2007. február 20-án és szeptember 19-én megfizette.

- [3] A felperes 2015. december 15-én postára adott kérelmében (a továbbiakban: Kérelem) kérte az általa megfizetett 630.000 forint visszatérhes vagyonátruházási illeték visszatérítését. Kérelmében a felperes arra hivatkozott, hogy a Szerződés alapján a tulajdonjoga nem került bejegyzésre az ingatlan-nyilvántartásba, az Eladó elleni felszámolási eljárás pedig a Fővárosi Törvényszék (a továbbiakban: Törvényszék) 33.Fpk.01-07-002083/71. számú végzésével (a továbbiakban: Végzés) befejeződött. Kérelméhez csatolta még a Budapest Főváros Kormányhivatala XIV. kerületi Hivatala 123190/5/2015 ügyiratszámú határozatát (a továbbiakban: Határozat) is, amely az Ingatlan vonatkozásában törölte a tulajdonjogának fenntartással történt eladásának tényét.
- [4] Az elsőfokú adóhatóság 7757407446 iktatószámú határozatával a felperes illeték-visszatérítésre irányuló kérelmét elutasította.
- [5] A felperes fellebbezését követően az alperes 2061074388 iktatószámú határozatával elsőfokú határozatot - annak jogszerűségére tekintettel - helybenhagyta.
- [6] Álláspontja szerint az illetékekről szóló 1990. XCIII. évi törvény (a továbbiakban: Itv.) 18.§ (1) bekezdése alapján a felperesnek - figyelemmel az Itv. 77/A.§ (1) bekezdésében foglaltakra - visszatérhes vagyonátruházási illetékelőleg-fizetési kötelezettsége keletkezett. Mindez attól függetlenül következett be, hogy az Ingatlan tulajdonjoga bejegyzésre került-e, illetve hogy a vételár mikor, milyen módon, és mekkora összegben került megfizetésre.
- [7] Véleménye szerint nem volt helytálló a felperes azon hivatkozása sem, hogy jelen ügyben az illetékelőleg visszatérítése tekintetében az Itv. 79.§ (3) bekezdésében meghatározott kivételes rendelkezés alkalmazható volt. Egyrészt ugyanis földhivatal nem bíróság, és tágabb értelemben sem volt igazságszolgáltatási szervnek tekinthető, ezért a Határozata tekintetében nem merült fel e szakasz alkalmazhatósága. Másrészt a Végzés alapján sem volt helye az Itv. 79.§ (3) bekezdése alkalmazásának, mivel az nem a Szerződéssel kapcsolatos bírósági döntés volt, hanem mindössze a

felszámolási eljárás befejezésének közzétételéről szolt, amely tárgyánál fogva nem szüntethette meg visszamenőlegesen a Szerződést.

- [8] Az Itv. 79.§ (3) bekezdésének alkalmazhatatlanságának okán alkalmazandó Itv. 79.§ (2) bekezdésében foglalt elévülési idő tekintetében pedig az alperes rámutatott arra, hogy az illetékelőleg visszatérítésére annak megfizetésétől számított öt éven belül lett volna lehetősége, azonban a felperes kérelme ezen határidőn túl került benyújtásra.

A kereseti kérelem

- [9] A felperes a keresetlevelében mindenekelőtt hangsúlyozta, hogy az alperes az Itv. téves időállapotában hatályos rendelkezései alapján határozott, ugyanis az egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról szóló 2012. évi CLXXVIII. törvény (a továbbiakban: Módtv.) vonatkozó rendelkezései alapján az általa kezdeményezett illetékelőleg visszatérítési ügyben a 2013. január 1-től hatályos Itv. rendelkezések alapján kellett volna az alperesnek döntenie. Ennek megfelelően az illetékelőleg visszatérítéshez való joga nem évülhetett volna el.
- [10] Álláspontja szerint az illetékelőlegnek az Itv.-ben meghatározott szabályozásának módjából, valamint jellegéből - mivel az Itv. 77/A.§ (5) bekezdése az Itv. 80.§-ára utal, az Itv. 79.§ (2) bekezdésére nem - arra lehet következtetni, hogy az nem évülhet el, annak visszatérítését korlátozás nélkül bármeddig lehet kérni, mivel az csak előzetes indikációt fejez ki az illeték jövőbeni megállapítása és nagyságára vonatkozóan. Véleménye szerint az Alaptörvényben nevesített tulajdonhoz való joggal is ellentétes lenne, hogy ha tényleges vagyonszerzés hiányában illetéket kellene fizetni.
- [11] A felperes hivatkozott arra is, hogy a Végzés az Itv. 79.§ (3) bekezdése szerinti olyan bírósági határozatnak minősült, amely alapján - mivel az megszüntette az egyik szerződő felet - a vagyonszerzése a vagyonszerzés időpontjára visszamenőleg került megszüntetésre, így a Kérelem az Itv. 79.§ (3) bekezdése szerinti 6 hónapos határidőbe került benyújtásra.

Az elsőfokú ítélet

- [12] Az elsőfokú bíróság jogerős ítéletével a felperes keresetét elutasította.
- [13] Indokolásában mindenekelőtt rögzítette, hogy mivel a felperes a keresetlevelében foglaltaktól eltérően a tárgyaláson - illetve az

előkészítő iratában foglaltak szerint - már nem vitatta azt, hogy jelen ügyben az illetékelőleg illetékkiszabásra bejelentéskor hatályos Itv. rendelkezéseket kellett alkalmazni, ezért e jogkérdésről nem kellett határozni.

- [14] Ezt követően indokolásában megállapította, hogy a felperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy a Kérelem tekintetében nem lett volna alkalmazandó az Itv. 79.§ (2) bekezdésében meghatározott öt éves jogvesztő határidő. Az Itv. ugyanis az illetékelőleg visszatérítésére vonatkozóan nem állapít meg eltérő határidőt, ezért az adóhatóság jogszerűen vizsgálta az Itv. 79.§ (2) bekezdésében foglalt határidő megtartását.
- [15] Szintén nem értett egyet a felperesnek az Itv. 77/A. § (5) bekezdésére történt hivatkozásával. Rámutatott arra, hogy e rendelkezés - a Kfv.III.35.721/2015/7. számú ítéletre is tekintettel - az illetékelőlegnek a hivatalból történő visszatérítésére vonatkozik, viszont e jogszabályhely sem ad mentességet az Itv. 79.§ (2) bekezdésében foglalt öt éves jogvesztő határidő alól.
- [16] Végül utalt arra is, hogy a felperes alaptalanul hivatkozott a Ket. alapelvi rendelkezéseinek megsértésére is, ugyanis neki nem más ügyfelek ügyében hozott döntésekhez képest kellett állást foglalnia a jelen ügyben, hanem a felperes vonatkozásában feltárt körülmények alapján. Az elsőfokú bíróság végül érdemi indokolás nélkül elutasította a felperesnek az egyedi bírósági normakontroll kezdeményezésére irányuló kérelmét is.

A felülvizsgálati kérelem

- [17] A felperes a jogerős ítélettel szemben felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, amelyben elsődlegesen kérte annak hatályon kívül helyezését és a kereseti kérelmében foglaltaknak helyt adást. Másodlagosan kérte, hogy a Kúria kezdeményezzen egyedi normakontroll eljárást az Itv. vonatkozó rendelkezései alaptörvényellenességének megállapítására. Felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet és az alperesi határozat rendelkezéseit - az Itv. 79.§ (2) és (3) bekezdéseinek megjelölése mellett - több szempont mentén is jogszabálysértőnek találta.
- [18] Egyrészt továbbra is azt az álláspontot képviselte, hogy az Ingatlanhoz kapcsolódó illetékelőleg visszatérítéshez való joga nem évült el az Itv. vonatkozó szabályai szerint. Álláspontja szerint ugyanis ahhoz, hogy az illetékelőleg illetékké váljon, egy további lépésre - az Ingatlan tulajdonjogának megszerzésére - lett volna szükség. Mivel ez nem történt meg, ezért jelen ügyben „meg nem fizetett illetékről” volt szó, amely véleménye szerint a 79.§ (2) bekezdése alapján bármeddig visszatéríthető volt.

- [19] Másrészt fenntartotta a [10] bekezdésben részletezett álláspontját is, amely szerint az, hogy az Itv. 77/A. (5) bekezdésében az illeték visszatérítésének szabályaitól eltérően külön is rendelkezett az illetékelőleg visszatérítésének szabályairól, ezért az Itv. 79.§ (2) bekezdésében foglaltak nem alkalmazhatóak az illetékelőleg visszatérítésre vonatkozó szabályok körében.
- [20] Véleménye szerint az hogy az illetékelőleg visszatérítése nem évülhet el, az is alátámasztotta, hogy jelen ügyben vagyongyarapodás nem történt. Az Itv. rendszeréből következően pedig vagyonszerzési illetéket akkor kell fizetni, ha vagyonszerzés történt. Mivel ez jelen ügyben nem történt meg - e körben a KGD.2006.40-ra is hivatkozott - az illetékelőleg visszatérítésre korlátlanul lehetőség lett volna.
- [21] Harmadrészt utalt arra is - a [11] bekezdésben már részletezettekhez hasonlóan -, hogy véleménye szerint a Végzés az Itv. 79.§ (3) bekezdése szerinti bírósági határozatnak minősült, ezért a Kérelem még az Itv. 79.§ (3) bekezdésében meghatározott határidőn belül került benyújtásra.
- [22] Végül hivatkozott arra is, hogy tévesen vonta le az elsőfokú bíróság azt a következtetést, hogy a Ket. alapelvei nem sérültek, mivel keresetleveléhez csatolta az adóhatóság 7767397277 ügyiratszámú határozatát (a továbbiakban: Határozat II.), amelyből megállapítható volt, hogy az Ingatlan vonatkozásában más adózó tekintetében teljesítette az illetékelőleg visszatérítést.
- [23] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem nyújtott be.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [24] A felülvizsgálati kérelem - az alábbiak szerint - nem megalapozott.
- [25] A Kúria a Pp. 272.§ (2) és 275.§ (5) bekezdésének megfelelően a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között, a rendelkezésre álló iratok alapján vizsgálta felül.
- [26] A Kúriának a jelen ügy érdekében azon jogkérdésekben kellett állást foglalnia, hogy helyesen határozott-e az elsőfokú bíróság arról, hogy alkalmazandó volt az illetékelőleg visszatérítés vonatkozásában az Itv. 79.§ (2) bekezdésében foglalt öt éves jogvesztő határidő.
- [27] Másrészt jogszerűen jutott-e arra a következtetésre, hogy a Végzés nem minősült az Itv. 79.§ (3) bekezdése szerinti határozatnak.

- [28] A Kúria mindenekelőtt a megfizetett illetékelőleg fogalmának értelmezése körében rámutat arra, hogy az illetékelőleg fizetési kötelezettség az illetékfizetési kötelezettség nélkül keletkezik. Az Itv. 77/A.§ (1) bekezdés utolsó mondata ezt maga is alátámasztja, amely szerint a tulajdonjognak az ingatlannyilvántartásba történő bejegyzése nélkül illetékfizetési kötelezettség nem, viszont az illetékelőleg fizetési kötelezettség keletkezik. (KGD2012.50; BH2003.266) Az Itv. 77/A.§ (1) bekezdése továbbá azt is tartalmazza, az illetékelőlegre az illetékre irányadó szabályok alkalmazandóak, amennyiben eltérést külön törvény nem állapít meg. Mindezek alapján a megfizetett illetékelőleg - szemben a felperes érvelésével - az Itv. vonatkozásában nem „meg nem fizetett illetéknek”, hanem „megfizetett illetéknek” minősül.
- [29] A Kúria [26] - [27] bekezdésekben meghatározott mindkét jogkérdés tekintetében - az alábbi szempontok alapján - teljes körűen egyetértett a jogerős ítélet indokolásában foglaltakkal.
- [30] A Kúria elsőként a [26] bekezdésben megfogalmazott jogkérdést illetően mutat rá arra, hogy a felperes érvelésével szemben az Itv. 77/A. § (5) bekezdésének speciális rendelkezése alapján az illetékelőleg hivatalból történő visszatérítésére nyitva álló határidő sem korlátlan. E jogszabályhely ugyanis nem határoz meg az Itv. 79.§ (2) bekezdésében definiáltaktól eltérő határidőt, és nem tartalmaz olyan rendelkezést sem, hogy az illetékelőleg hivatalból bármikor visszatéríthető volna. Ennek megfelelően az illetékelőleg 77/A. § (5) bekezdése szerinti visszatérítésére is csak az Itv. 79.§ (2) bekezdésében rögzítettek szerint - az Itv. 77/A.§ (1) bekezdésének második mondatában foglaltak okán - a megfizetéstől számított 5 éven belül van törvényi lehetőség. (Kfv.III.35.721/2015/7. [26] és [27] bekezdései)
- [31] Az Itv. 77/A. § (5) bekezdése mindössze annyiban tekinthető speciális szabálynak, hogy az illetékelőleg visszatérítésére az adóhatóság nem csak kérelemre, hanem hivatalból is köteles intézkedni, ha a visszatérítésnek az Itv. 80.§ (1) bekezdésében foglalt feltételei bekövetkeztek. (Kfv.III.35.721/2015/7. [27] bekezdése)
- [32] A [27] bekezdésben megfogalmazott jogkérdést illetően is osztotta a Kúria az elsőfokú bíróság álláspontját. Az Itv. 79.§ (2) bekezdésében meghatározott fő szabálytól eltérő, az Itv. 79.§ (3) bekezdés nevesített határidő számítási kedvezményre csak abban az esetben van lehetőség, amennyiben a vagyonszerzés a bíróság határozata által a vagyonszerzés időpontjára visszamenőlegesen kerül korlátozásra, vagy megszüntetésre. A Törvényszék Végzése azonban e kritériumnak nem felelt meg. Azzal ugyanis a Törvényszék a jövőre nézve szüntette meg az Eladót, viszont nem rendelkezett -

még utalás szintjén sem - a Szerződésről, annak esetleges visszamenőleges hatállyal történő megszüntetéséről.

- [33] Végül a Kúria rámutat arra is, hogy nem foghatott helyt a felperesnek a Határozat II.-ben foglaltakra történt hivatkozása sem. A Határozat II.-ben ugyanis az adóhatóság az illetékelőleg visszatérítéséről már a Mód tv. által történt módosított Itv. szabályai szerint határozott, azaz az ügyek nem voltak összehasonlítható helyzetben, így nem merülhetett fel az egyenlő bánásmód sérelme sem.
- [34] Mindezek szerint jelen ügyben a [27] és [28] bekezdésekben megfogalmazott jogkérdések tekintetében helyesen jutott arra következtetésre az elsőfokú bíróság, hogy a felperes Kérélmé az illetékelőleg megfizetésétől számított, az Itv. 79.§ (2) bekezdésében meghatározott öt éves jogvesztő határidőn túl került benyújtásra, ezért - mivel az Itv. 79.§ (3) bekezdésében definiált kedvezményes határidő nem volt alkalmazható - jogszerűen került megtagadásra a Kérelem.
- [35] A Kúria a felperesnek az egyedi normakontroll kezdeményezése iránti kérelmét szintén nem találta indokoltnak, annak feltételei jelen ügyben nem álltak fenn, mivel az Alkotmánybíróságnak az Itv. vonatkozó rendelkezéseinek a tulajdonhoz való joggal összefüggő vizsgálatára jelenleg nem rendelkezik hatáskörrel. E tekintetben utal a Kúria az Alaptörvény 37. cikk (4) bekezdésre, amely szerint mindaddig, amíg az államadósság a teljes hazai össztermék felét meghaladja, az Alkotmánybíróság a 24. cikk (2) bekezdés b)-e) pontjában foglalt hatáskörében a központi költségvetésről, a központi költségvetés végrehajtásáról, a központi adónemekről, az illetékekről és járulékokról, a vámokról, valamint a helyi adók központi feltételeiről szóló törvények Alaptörvénnyel való összhangját kizárólag az élethez és az emberi méltósághoz való joggal, a személyes adatok védelméhez való joggal, a gondolat, a lelkiismeret és a vallás szabadságához való joggal vagy a magyar állampolgársághoz kapcsolódó jogokkal összefüggésben vizsgálhatja felül, és ezek sérelme miatt semmisítheti meg.
- [36] A fentiekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275.§ (3) bekezdésében foglaltak szerint eljárva hatályában fenntartotta.

A döntés elvi tartalma

- [37] *A felszámolást elrendelő bíróságnak egy gazdasági társaság megszűnését megállapító végzése nem minősül az Itv. 79.§ (3) bekezdése szerinti, az Itv. 79.§ (2) bekezdésében meghatározott öt éves elévülési határidő meghosszabbodást eredményező határozatnak.*

Záró rész

- [38] A pernyertes alperesnek a felülvizsgálati eljárásban költsége nem merült fel, ezért annak viseléséről sem kellett rendelkezni.
- [39] A felperes személyes költségmentességére tekintettel (Kfv.8. szs. végzés) a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. § alapján az állam viseli.
- [40] A Pp. 274. § (1) bekezdése alapján a Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálja el, kivéve ha a felek bármelyike tárgyalás tartását kéri, vagy a Kúria a tárgyaláson való elbírálást szükségesnek tartja. A tárgyalás tartását a felek egyike sem kérte, és mivel a Pp. 272.§ (2) bekezdése a felülvizsgálati kérelem kiegészítését, a 275.§ (1) bekezdés pedig a bizonyítást zárja ki, nem merült fel a tárgyalás tartásának szükségessége. A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2017. július 6.

Dr. Hajnal Péter sk. tanácselnök és előadó bíró; Dr. Heinemann Csilla sk. bíró; Huszárné dr. Oláh Éva sk. bíró